

Και η έκθεση του IOBE

Τι έγινε στη Βρετανία, τι δεν έγινε στην Ελλάδα και ποιες προοπτικές ανάπτυξης έχει το ποδόσφαιρο

ΤΑ ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Σύμφωνα με τη μελέτη του IOBE, «ως προκλήσεις και ευκαιρίες» αναδεικνύονται οι επενδύσεις σε ακαδημίες, η αξιοποίηση του αθλητικού μάρκετινγκ, η ενιαία στρατηγική προβολής ποδοσφαιρικού προϊόντος, η διείσδυση στο γυναικείο κοινό, η καλύτερη εφαρμογή του συστήματος ελέγχου των οικονομικών των ΠΑΕ (δηλαδή η αδειοδότησή της UEFA), ενώ ως δυνατό σημεία του πρωταθλήματος αξιολογούνται η δημοφιλία και η ανθεκτικότητά του, η πίστη του κοινού στις ομάδες, η σταθερή πορεία της εθνικής ομάδας και το σοβαρό θεσμικό του πλαίσιο. Αυτό που έκτοτε όλοι οι υφυπουργοί Αθλητισμού αμφισβητούσαν.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΠΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

Κάθε φορά που εξαιτίας κάποιας κουταμάρας που έχει συμβεί στην Ελλάδα μια κυβέρνηση απειλεί το ελληνικό ποδόσφαιρο με Grexit – δηλαδή με (αυτο)αποβολή του από τις διεθνείς διοργανώσεις – ακούγεται από επίσημα χείλη ότι «το αγγλικό ποδόσφαιρο το έφτιαξε η Θάτσερ που έβγαλε τις αγγλικές ομάδες από την Ευρώπη». Οποιος το λέει (ο τελευταίος ήταν ο υφυπουργός Αθλητισμού κ. Γιώργος Βασιλειάδης) προσθέτει συνήθως ότι «σε αυτή την περίπτωση μετά από μια τέτοια τιμωρία, οι παράγοντες των ομάδων μας θα σοβαρευτούν». Αυτή η κουταμάρα έχει αποκτήσει βαρύτητα, όμως οι γενικευμένες αντιλήψεις δεν είναι απαραίτητα ορθές. Κάποτε όλοι οι άνθρωποι πίστευαν ότι η Γη είναι τετράγωνη – δεν σημαίνει ότι είχαν και δίκιο.

Η έκθεση Τέιλορ

Η Μάργκαρετ Θάτσερ είναι αλήθεια ότι είχε τη δύναμη να κοιτάξει το τέρας του χουλιγκανισμού στα μάτια. Τη δεκαετία του '80 η Αγγλία είχε με τους χουλιγκαν μεγαλύτερα προβλήματα από τις υπόλοιπες χώρες και η τραγωδία του Χέιζελ ήταν η απόδειξη, όμως χουλιγκανισμός υπήρχε σχεδόν παντού. Η Θάτσερ έκανε τρία νομοθετήματα με θέμα τη βία σε πέντε χρόνια, όμως τις αγγλικές ομάδες τις απέβαλε η UEFA. Η τότε πρωθυπουργός σε τηλεοπτική εμφάνισή της στο BBC είχε χαρακτηρίσει τον τρίχρονο αποκλεισμό «ποινή-χάδι», δηλώνοντας την πρόθεσή της να τον παρατείνει. Ο αποκλεισμός δεν έλυσε ωστόσο το πρόβλημα. Το αγγλικό ποδόσφαιρο πρόκοψε και έγινε αυτό που είναι σήμερα όταν οι ομάδες του δημιούργησαν την Πρέμιερ Λιγκ (τον συνεταιρισμό που

το διοικεί και σήμερα) τηρώντας κατά γράμμα την «έκθεση Τέιλορ», δηλαδή τη μελέτη του Λόρδου Τέιλορ που έκανε μια συνολική καταγραφή των προβλημάτων του βρετανικού ποδοσφαίρου προτείνοντας λύσεις. Η «έκθεση Τέιλορ» πέρα από τη δημιουργία της Πρέμιερ Λιγκ βοήθησε στην υιοθέτηση τρόπων διαφορετικής αστυνόμευσης των γηπέδων, έκανε σαφέστατη την ανάγκη κατασκευής νέων εγκαταστάσεων, επέβαλε αλλαγές στα γήπεδα, καθώς καταργήθηκαν π.χ. οι παραδοσιακές «θέσεις των Ορθίων», και οδήγησε τελικά σε μια συνολική αναβάθμιση του αγγλικού πρωταθλήματος. Και μετά το νερό μπήκε στο αυλάκι.

Η μόνη σοβαρή μελέτη

Ενα από τα μεγάλα προβλήματα του ελληνικού ποδοσφαίρου, όπως έλεγε ένας παλιός παράγοντας του χώρου, είναι ότι όλοι ζουν για το «δος ημίν σήμερα»: τίποτα δεν σχεδιάζεται. Στην Ελλάδα δεν έχει υπάρξει όχι μια «έκθεση Τέιλορ», αλλά ούτε καν μια καταγραφή και μια ιεράρχηση των προβλημάτων του πρωταθλήματος. Η μόνη σοβαρή μελέτη που έχει γίνει τα δέκα τελευταία χρόνια είναι μια μελέτη του IOBE, το 2013. Θα έπρεπε να είναι το ευαγγέλιο όποιου θέλει να δει το ποδόσφαιρό μας να βελτιώνεται, αλλά η Σούπερ Λίγκα και η ΕΠΟ την αγνόησαν.

Σύμφωνα με το IOBE το 2013 «σχεδόν 2,3 δισ. ευρώ Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος προκύπτουν ως αποτέλεσμα της τελικής ζήτησης για υπηρεσίες που προσφέρονται από τις ελληνικές ΠΑΕ και τη Σούπερ Λίγκα». Την ίδια στιγμή, τη σεζόν 2012-13 (σε εποχή κρίσης δηλαδή...), «σχεδόν 550 εκατ. ευρώ ήταν τα άμεσα και έμμεσα έσοδα του ελληνικού κράτους από φόρους και εργοδοτικές εισφορές και από

δραστηριότητες που συνδέονται με τη Σούπερ Λίγκα, ενώ σε όρους απασχόλησης η επίδραση εκτιμάται σε περισσότερες από 30 χιλιάδες θέσεις εργασίας». Το νούμερο είναι υπερβολικό ίσως, αλλά σε αυτό συνοπολογίζονται αστυνομικοί, γιατροί, νοσοκόμοι, εργαζόμενοι σε εταιρείες αθλητικού υλικού, υπάλληλοι γηπέδων, αθλητικογράφοι κ.ά. Πάντα σύμφωνα με τη μελέτη, ο αποκαλούμενος «πυρήνας» δραστηριοτήτων της Σούπερ Λίγκας (εισπήρια και έσοδα από συμμετοχές σε ευρωπαϊκές διοργανώσεις) δημιουργεί πάνω από 180 εκατ. ευρώ σε όρους ΑΕΠ. Συνολικά, σχεδόν 2,3 δισ. ευρώ Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (περίπου το 1,2% του ΑΕΠ) προκύπτουν ως αποτέλεσμα της τελικής ζήτησης για υπηρεσίες που προσφέρονται από τις ελληνικές ΠΑΕ, γεγονός που κάνει το ποδόσφαιρο μια από τις μεγαλύτερες «βιομηχανίες της χώρας», αναφέρεται χαρακτηριστικά. Σε αυτά τα χρήματα δεν περιλαμβάνονται τα έσοδα του ιδιωτικοποιημένου πλέον ΟΠΑΠ αλλά και των υπόλοιπων στοιχηματικών εταιρειών που υπάρχουν νόμιμα πλέον στο Διαδίκτυο.

Προτάσεις βελτίωσης

Το ενδιαφέρον στη μελέτη του IOBE δεν περιορίζεται στην κα-

«Συνολικά 2,3 δισ. ε
Ακαθάριστο
Προϊόντος
το 1,2% π
προκύπτου
αποτελεσ
τελικής ζή
για υπηρε
προσφέρ
τις ελλην
γεγονός
το ποδόσ
από τις μ
βιομηχαν
της χώρα

«Συνολικά, σχεδόν 2,3 δισ. ευρώ Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (περίπου το 1,2% του ΑΕΠ) προκύπτουν ως αποτέλεσμα της τελικής ζήτησης για υπηρεσίες που προσφέρονται από τις ελληνικές ΠΑΕ, γεγονός που κάνει το ποδόσφαιρο μια από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες της χώρας»

ταγραφή των εσόδων του κράτους από το ποδόσφαιρο αλλά σε μια προσπάθεια βελτίωσης του «προϊόντος» που ονομάζεται ελληνικό επαγγελματικό πρωτάθλημα. Η μελέτη προχωρεί και σε αυτό που αυτή την εβδομάδα όλοι αναζητούν, δηλαδή σε προτάσεις. Κάποιες από αυτές είναι μάλλον γενικές και ίσως ακούγονται αόριστες. Είναι χρέος όσων για το ποδόσφαιρο ενδιαφέρονται να τις συγκεκριμενοποιήσουν.

Η έρευνα αναφέρει ως παθογένεια του πρωταθλήματος τη χαμηλή προσέλευση φιλάθλων εξαιτίας του μέτριου θεάματος, σημειώνοντας ότι οι κάτοχοι των εισιτηρίων διαρκείας δεν παρακολουθούν το 30% των ματς για τα οποία έχουν πληρώσει. Θεωρεί δραματική την οικονομική κατάσταση κάποιων ΠΑΕ (μερικές εκ των οποίων είχαν το 2013 μη βιώσιμα χρέη, η ΑΕΚ π.χ.), τονίζοντας ότι μόνη λύση είναι η πτώχευσή τους. Υπογραμμίζει το μπλεγμένο ιδιοκτησιακό καθεστώς των αθλητικών εγκαταστάσεων (που κάποιες ανήκουν σε δήμους ή και στη ΠΤΑ), θεωρεί περιορισμένα τα έσοδα των ΠΑΕ από merchandising και στέκεται στη μεγάλη εξάρτησή τους από τα τηλεοπτικά έσοδα. Αντίστοιχα, ως άλτα προβλήματα χαρακτηρίζονται τα φαινόμενα βίας και η απουσία

φιλάθλης παιδείας, η αρνητική δημοσιότητα για «στημένους» αγώνες και το γεγονός ότι το φιλάθλο κοινό παρακολουθεί ολοένα και περισσότερο ξένα πρωταθλήματα.

Η μελέτη διαπιστώνει πως παρά τα προβλήματα και τις αδυναμίες, οι προοπτικές του ποδοσφαίρου στη χώρα μας ήταν τότε θετικές. Μάλιστα τονίζεται πως όλα θα ήταν καλύτερα αν υπήρχαν: 1) Εκπόνηση ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων στα οποία θα τίθενται ξεκάθαροι στόχοι και στρατηγικές για κάθε ΠΑΕ, δίνοντας κατ' αρχάς έμφαση στην αποτελεσματική οργανωτική δομή και στη δημιουργία μοντέρνων υποδομών, δηλαδή καλύτερα γήπεδα, προπονητικά κέντρα κ.τ.λ. 2) Ανάπτυξη τμημάτων υποδομών και ορθολογική οικονομική τους διαχείριση. 3) Ανάπτυξη μιας αποδοτικής εμπορικής πολιτικής, με στόχο να αξιοποιηθούν τα πλεονεκτήματα του επαγγελματικού ποδοσφαίρου (δημοφιλές άθλημα με πιστό κοινό) και 4) καλύτερη εκμετάλλευση των ολοένα και μεγαλύτερων εσόδων που οι ομάδες έχουν από τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις. Με απλά λόγια το 2013 το ΙΟΒΕ έλεγε φτιάξτε τα γήπεδά σας, αναπτύξτε μια εμπορική δραστηριότητα που να βασίζεται στο πλεονέκτημα ότι έχετε ένα

πιστό κοινό και μην ξεχνάτε ότι επιπλέον απαραίτητα χρήματα θα βρείτε στην Ευρώπη και μόνο.

Η ασταμάτητη οπισθοδρόμηση

Τι έχει γίνει από το 2013 και έπειτα; Κάποιες ΠΑΕ συνέχιζαν να δηλητηριάζουν το πρωτάθλημα – το έκαναν μάλιστα ολοένα και πιο συστηματικά χρηματοδοτώντας ΜΜΕ, κυρίως ηλεκτρονικά. Δεν υπήρξε καμία καλύτερη οργάνωση των Ακαδημιών – με ελάχιστες εξαιρέσεις. Οι ΠΑΕ συνεχίζουν να έχουν προβλήματα στη διοργάνωση των αγώνων τους και τα εισιτήρια έπεσαν – εφέτος τα εισιτήρια είναι λιγότερα από ποτέ. Συγχρόνως το ποδόσφαιρο παραχώρησε την αυτοδιοίκησή του στο κράτος, στην ΕΠΟ είδαμε Διοικητικές Επιτροπές και αχυρανθρώπους, η Σούπερ Λίγκα κατέληξε να υπολειπόμενες και η εθνική ομάδα περνά μέρες παρακμής. Το κερασάκι στην τούρτα της οπισθοδρόμησης ήταν τα γεγονότα της περασμένης Κυριακής στην Τούμπα που έκαναν τον γύρο του κόσμου και έφεραν ξανά στην επικαιρότητα την περί Grexit συζήτηση. Το πρόβλημα του ποδοσφαίρου μας δεν θα λυθεί σίγουρα αν αυτό γίνει χειρότερο. Σχέδιο ανάπτυξης χρειάζεται, αλλά πού να το βρει...